

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 78. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381311468080.pdf> (tilgået 12. maj 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Om deris gode eller onde rycte.

Nu vill ieg paa denne thid spørre eder ad i dannemend, kircheverier och sognemend kunde vide at svare der thill, naar ieg haffuer udtalet. Er der nogen brøst paa færd, enthen med eders sogneprest heller sognedegn som i kunde vide heller dømme paa om deris lærdom, leffnet eller omgengelse her hoß eder.

Først om eders sogneprest predicher eder iche rettelig det hellig evangelium Iesu Christi salige ord rent och klart, som en fattig thieniste pige, dersom hun endnu kand sin børn lærdom, da kand hun der paa dømme, om hand farer 79 met nogen helgens paakaldelse, eller nogen andre papiske och munchelærdom och handell, enten i predichstolen aabenbarlig, eller och udj skrifftemaall lønlig.

Dernest om hans leffnet, æcteskab, hußholdning, naboskab, omgengelse i gilde oc gestebud, om hand forsømmer eders siuge heller ellers hans tieniste i kirchen, eller, uden kirchen.

Om eders sognedegn iche lærer eders børn som hannem bør, oc ellers med ringen och siungen, om hand tager iche vare paa sit embede, om de slemme och demme, om de haffue dem iche som tilbørligt er, i huis maade det kand vere, da hychler inthet met dem, men giffuer throlig tilkiende, huis brøst i viide, derfor er eders proust oc ieg her tillstede, som den første ret hør os till, oc vi vill ocsaa gerne vnderwise dem, forhaabendes at di lade dem oc gerne vnderwise. Som vi ere ocsaa arme mennisker, saa vell som i, ere iche mere fløyen igiennem || himmelen end i er, kunde end falde och finde iche møget, kunde endocsaa vere forsømmeligt udj vort embede. Men huer som brudet haffuer, bør at bedre, oc den iche haffuer brutt som bedre vill. Det er kon: mayt: vor aller n: herris høymectigheds vilie, at j skulle altid faa guds salige ord at høre, derfor bør eder at tache gud, at i haffue saadan en kong och herre, som altid vil beramme eders siæls saligheds beste, som eders legoms gaffn och velfærdt.

Saa giffuer dem nu enthen en god skyld, eller en ond, huilchet i kunde best afflade med en god samvittighed, der vill vi siden rette oß effter.

Her skiuder ocsaa prousten deris skiold for almuen, siden svarer kircheverier och den menige mand der thill, haffue de dem noget at skylde saa giffue de det tilkiende, och prousten och ieg skiche os der effter oc forfare paa bode sider der om huad sandingen er, oc gjør da saa møget der till som os bør at gjøre. Vide de dem oc intet at skylde, saa giffue de dem en god skyld, och ieg beder dem gerne, at om der er nogen eblant, som andet ved 80 om deris sognepræst oc sognedegn, at de da vilde giffue det tilkiende, och iche en anden thiid paa deris bag, da rober den meenige mand at der ingen som dem kand skylde; derfor betache vi dem nu først for den gode vidnisbyrd de giffue dieris tienere, och strax siger dem redelig sager, huor for det er behoff at skyde deris skiell med diße ord.

Det sige vi iche derfor at vi haffue nogen mistanche til dem, vi kiende jo dem till all gode, men derfor, at huis der kunde || findes nogen brøst, da er det kong: mayt: vilie, at der skall raadis bode paa, heller de skulle settes aff deris embede. Den anden sag, huorfor vi skyde deris skiell, er, at om der kunde findes en ordgyder, ølldaare, heller huggebaße, vnder hoben, som vil sette sin sognepræst, sognedegnen, kircheverier och eder sielff till rette, nar i komme tilhobe til nogen gledeskab, dem i skulle alle sidde thill hug oc stich met, naar i driche en skaall øl met huer andre, da bør eder at gaa paa sognesteffne oc forsvare eders kirchetienere til alle rette imod saadan en presthader. Och dersom i iche kunde komme til veje met hannem, i vilde ichun skriffue mig en breffue lap till om hans naffn och schyld, da vil ieg loffue eder paa min siæls salighed som min herre oc konge haffuer loffuet mig, at hand iche skal mørche eders dør tider, om den blaa torn kand borge for hannem. Thi det er jo bedre at sodan en dieffuels fortredet er borte aff en sogn, end huer mand skulle komme i klammer for hans skyld.

Det siger ieg iche heller, for nogen mistanche som ieg kand haffue om eder, gud kiender eder bedre end ieg gjør, dog findes der sodanne udj Sielandtz land som tage dem en hosbond for en td. haffre, oc siden tør fri true och kue huer mand, oc alle skulle vere redde for dem, thill de faa deris løn.

Den tridie sag er, at effterdi i giffue eders sogneprest och degn en god skyld, oc i vide intet at skylde dem, i vil ocsaa tenche till at gjøre dem alle den tilbørlig redtzell, 81 som gode christne bør at gjøre deris kirch vener, oc at i skulle || vide i sandhed, at di iche æde deris brød i bande hoß eder om de ellers staa deris embede ret for, daa vil ieg lade eder høre huad deris embed och befalning er, oc siden sige eder, huad eder bør at gjøre dem igen, saa at i kunde *sorrige for eders och eders børns siæle, oc i kunde sørge for deris och dieris børns legemer igien, saa att det gaar, lige till paa buode sider.